

ZEMLJA¹

O tome lažem. Kažem: „Pa dobro, eno leži neobrađena.“ A oni po pravilu okrenu glavu i upitno me pogledaju. Ja klimnem. „Da, u tome i jeste stvar. Da zemlja opet može da postane plodna.“

„Aha, to li je“, kažu oni onda. „Nikad čuli za tako nešto.“

Pa da. Onda oboje neko vreme klimamo glavama, ili svi, sve prema tome koliko nas je. Na terasi, po pravilu smo na terasi. Ali to je laž i sramota me je. Ne zbog toga što lažem, već što ta zemlja postoji. Istina je da leži neobrađena, jalova, ali tu nema nikakvog plana. To je mrtva zemlja. Nikada neće postati plodna i nikada nije ni bila, koliko znam. To parče zemlje je mrtvorodeno, kao pustinja, kao crna mrlja na zemlji. I evo ga sada leži, na mojoj zemlji. Ali šta sada, kome da se žalim?! Posadila sam okolo njega, šta god je htelo da nikne, samo da sakrijem sramotu, makar malo. Nije to neka velika parcela, ali bode oči.

Ako mi gosti samo malo duže posede ovde, na terasi, ne prođe dugo, a evo će neko: a ono parče tamo? Šta je ono? Dugo sam rmbačila na toj zemlji. Đubrila sam i kosila i riljala. Sejala i sadila, navodnjavala i pokrivala od mraza. I dosta sam se istrošila pokušavajući ovo-ono. Ništa se nije dogodilo. Sada se više ne mučim; obiđem, pogledam, i to je to. Svaki put kada se zaista zagledam u tu ledinu, uhvati me neko neobično raspoloženje. Na sreću, često mogu da zanemarim to parče zemlje, onako, kako da kažem, da izostavim to iz vidika, dok gledam predeo. Ta jalova zemlja mi život pojede, eto tako se osećam. Pa onda samo uđem u kuću i zanimam se nečim. Šta bih inače radila? Pa isprobala sam sve što sam znala i umela. Rešila sam da više ni prstom ne mrdnem, pa ćemo da vidimo šta će da bude. Iako mislim da neće biti tu nešto da se vidi.

NADAM SE DA ME NEKO VIDI

Tamo daleko je crno nebo, planirali smo da ceo dan vozimo i pređemo čitav put u jednom cugu, ali ovde je samo jedan drum, a obala s obe strane, a zbog nevremena taj drum može da nestane u moru. Vozimo prema tom crnom nebu, dok jedan od nas prvi ne kaže kako je bolje da se zaustavimo. Vozimo dok ne stignemo do parkinga, tu stanemo da protegnemo noge, nekad je tu bio otvoren kiosk sa sladoledom, ali ne danas. Ovde je naš auto jedini. Vreme se promeni očas posla, tek što smo se okupali pod plavim nebom, ali još dok smo ležali na plaži počelo je da duva. Pokušala sam da je posmatram na plaži kao da je ne poznajem. Po pravilu se osećam nadmoćna, ali sada sam pomalo dezorijentisana. Stojimo vrlo blizu jedna druge na parkingu, gotovo da smo se zalepile, jer se mnogo znojimo. Mogu da čujem grmljavinu, još uvek samo izdaleka, a pesak mi je upao u cipele.

¹ Iz zbirke *Ostaje nam da vidimo šta će biti*, Tiderne Skifter, 2008. (Prim. prev.)

„Moraćemo negde da prenoćimo“, kažem. „Ili možemo i da se vratimo.“

„Ni meni se nije išlo. Obećala sam da ćemo doći, znaš.“

„Da“ kažem ja. „Znam to. Nisam ni mislila.“

„Nemam snage da im to kažem.“ Samo što ne zaplače, mogu da vidim, a to ne mogu da izdržim.

„Hajde da ne počinjemo opet s tim“, kažem ja. Ona me pogleda na onaj način od koga sve nestane, i sada se osećam potpuno otkrivena. Pomilujem je po leđima, sada se meni plače. Grlimo se dugo, osećam tkaninu njene haljine, njenu temperaturu, i način na koji diše, ponekad ispusti tihi zvuk. Mogu da osetim toplotu koja dolazi ispod njene kože, kako miriše na morsku vodu i znoj; udahnem duboko, najdublje što mogu i kažem:

„Treba da nađemo mesto gde ćemo da prespavamo.“

Počinje da pada krupna kiša, kapi se spuštaju polagano, osećam ih kako mi teško padaju na nagu kožu. U hotelskoj sobi se svučem.

„Hoćeš li biti gola?“ Ona nabira obrve i odmeri me pogledom od glave do pete.

„Ali tako je toplo.“

„Da, ali ipak. Sada kada nismo...“

„Pa već si me videla голу.“

„Jesam, ali ovo je nešto drugo. Sada nismo više...“

„Pa kaži već jednom.“

„Ali ne znam kako se to kaže.“

„Više se ne zabavljam.“

„Ali neću da budem gola.“

„Već sam te videla голу na plaži.“ Ona slegne ramenima.

„Pa dobro, onda.“ Uzme daljinski upravljač i upali televizor. Odmotam sendviče, napravim mali „sto“ nasred kreveta, ona sedi u vešu, ja sedim gola, jedemo i menjamo kanale na televizoru i to je ličilo na neku vrstu sreće. Uskoro ću da ustanem da piškim, hoću prvo da budem sigurna da je zaspala. Oči su mi toliko blizu njenim leđima, da mi je sve mutno. Mogu da naslutim oblik njenih ramena, njenog vrata, mogu da vidim malo njene kose, uvek je tamnija i gušća nego što mislim. Mora da joj je ruka ispred savijena, jer šaka opušteno počiva preko ramena. Mislim na mesta na njenom telu koja ću možda postepeno zaboraviti kako izgledaju. Njene uši, kako stvarno izgledaju. I gležnjevi, onako potpuno precizno. Zašto to ne znam? Nožne prste joj poznajem, krivi su. Prvi put kada sam ih poljubila, tako je snažno trgla nogom, da mi je pošla krv na nos. Okrenula se na leđa i stavljam joj glavu na grudi, mogu da osetim kako joj srce brzo kuca. Srce joj udara zaista brzo, iako spava. U unutrašnjem uhu mi pravi veliku buku, to je baš dobar zvuk. U levom uhu mogu da čujem kako kuca moj sat, ali njeno srce udara brže. Mogu da čujem kako se ritam disanja menja, želim da osetim kako joj pada puls, ali onda se izgubim, možda nakratko zaspim. Ona se okrene na bok, ponovo mi okrenuši leđa. Ostajem da ležim na leđima, kuk mi dodiruje njen guz, negde se sada dodirujemo. Ne okrećem se da joj se pribijem tik uz leđa, kao što smo radili. Mogla bih da je poljubim u vrat, ali to ne činim.

Idem po sobi i osluškujem jaku kišu. Ona povremeno uzdahne, ali mogu da vidim da je to u snu. Potrebno mi je kretanje, napravim nekoliko skokova iz čučnja, uradim dvade-

set i pet sklekova, previše retko sam gola. Dugo stojim pored prozora, nadam se da me neko vidi.

NEZVANA NA VENČANJU

Osećam ruku kako mi nežno stoji na leđima, posred leđa, malo ispod lopatica, samo na sekundu-dve, dok svi izlazimo iz svečane sale. Mislim da to nije guranje, a dlan mu je veoma topao. Kada kasnije prođe pored mog pisaćeg stola, pita za knjigu koja mi na njemu stoji, čuo je za nju, kaže. „To je moja omiljena knjiga“, odgovaram ja i dodajem da ju je teško nabaviti. Zbog onog s rukom, nudim mu da je pozajmi, iako nikada nismo pošteno popričali. Knjiga je kod njega, na nekom stolu. Umesto markera, otprilike na pola knjige, stoji klapna omota. Pozvao je na pićence.

„Stvarno bih htela da mi sad vratiš knjigu“, kažem i dodam: „To mi je draga uspomena.“

„Nisam je još pročitao“ kaže on.

„Odavno je nisi pipnuo.“

„Kako to možeš znati?“, pita on.

„Pa samo tako stoji tamo.“ Rukama mi obrgli lice, toliko oprezno da mu ruke pomalo drhte, ali mislim da zna šta radi. Jasno mi je da je to prevara, da hoće da me pomete da bih zaboravila na knjigu, ali zato hajde da se mazimo. Pa da, zašto da ne, hajde da se mazimo. Kada se približim njegovom licu, on izgleda drugačije nego što sam mislila. Uglavnom sam ga gledala dok sedi za pisaćim stolom otprilike pet metara od mog, sviđa mi se način na koji pomera leđa napred-nazad dok razgovara telefonom, taj način na koji maše hemijskom olovkom među prstima, način na koji priča tiho i usredsređeno. Oduvek sam volela njegova leđa u jednobojnim košuljama i taj pokret napred-nazad dok razgovara telefonom i stekla sam drugi utisak. Dok je, naprotiv, u krevetu uzdržan, to je malčice dosadno. Dobar je u približavanju, ali onda nestane. Posle mora da zapali, to izgleda gotovo komično, situacija je napeta, iako ležimo goli u krevetu i pušimo.

„Ali poneću knjigu kada budem pošla“, kažem. On me uhvati za zapešće: „Oh ne, doneću je sutra, časna pionirska. Pa ću moći noćas da je dovršim. Pliiiz!“

Spazim ga dok stojim kod bifea, on sedi sam za stolom, čita neke novine i jede pileći batak. Stranice okreće masnim prstima. Kada je onomad bio na večeri kod mene poslužila sam mu špagete, njih je pojeo baš elegantno.

„Ne radiš valjda tako i s mojom knjigom?“, pitam dok se spuštam na stolicu pored njega.

„Šta to?“

„Brišeš masne prste o stranice.“ On podiže pogled s novina.

„Da li si razgovarala s Paleom?“

„Da, često pričam s njim.“

„To što priča o meni nije istina.“ On sklopi novine ozbiljnog izraza lica.

„Ništa nije rekao.“

„Dobro, pošto nije istina.“ Dok je govorio, lupkao je presavijenim novinama o sto.

„Aman, čoveče, ništa nije rekao za tebe.“ I zaista nije, ali nisam s njim ni razgovarala poslednje dve nedelje. On odgurnu stolicu unatrag i ustade. Gledam ga upitno.

„Dosta više s tom knjigom“ kaže on. „Još malo pa sam gotov.“

Ustanem i ja da odemo zajedno do vrata. Kada ugrabim priliku, stanem ispred njega dok izlazimo iz sale sa sastanke ili kantine, ali mu očigledno ne pada na pamet da mi ponovo stavi ruku na leđa. Kako god, to se nije dogodilo. Povremeno, kada sam baš dobro raspoložena, mislim da ću mu – ako me opet pomazi rukom na taj način – dati da zadrži knjigu, ali to još nije učinio.

Vozim bicikl kroz kapiju, ulazim u lep vrt s vodoskokom i ružama, naslanjam bicikl ne daleko od ulaza u crkvu, tu ću stajati kada budu ušli, a možda i kada budu izašli. Ovde u vrtu ima i turista, eno tamo na suncu, pored vodoskoka sedi neka porodica i razgleda mapu. Sasvim slučajno sam čula da će se venčati, čak nisam znala ni da su bili vereni. On dolazi peške s prijateljima, ili je to rodbina, izgleda srećno sve dok me ne spazi, ali ne očekujem da danas nosi i knjigu. Pred samim ulazom u crkvu on se okreće i pogleda me, a ja, iako zapravo hoću samo da mu mahnem, podižem levu ruku i pravim pokret kao da pućam iz pištolja.